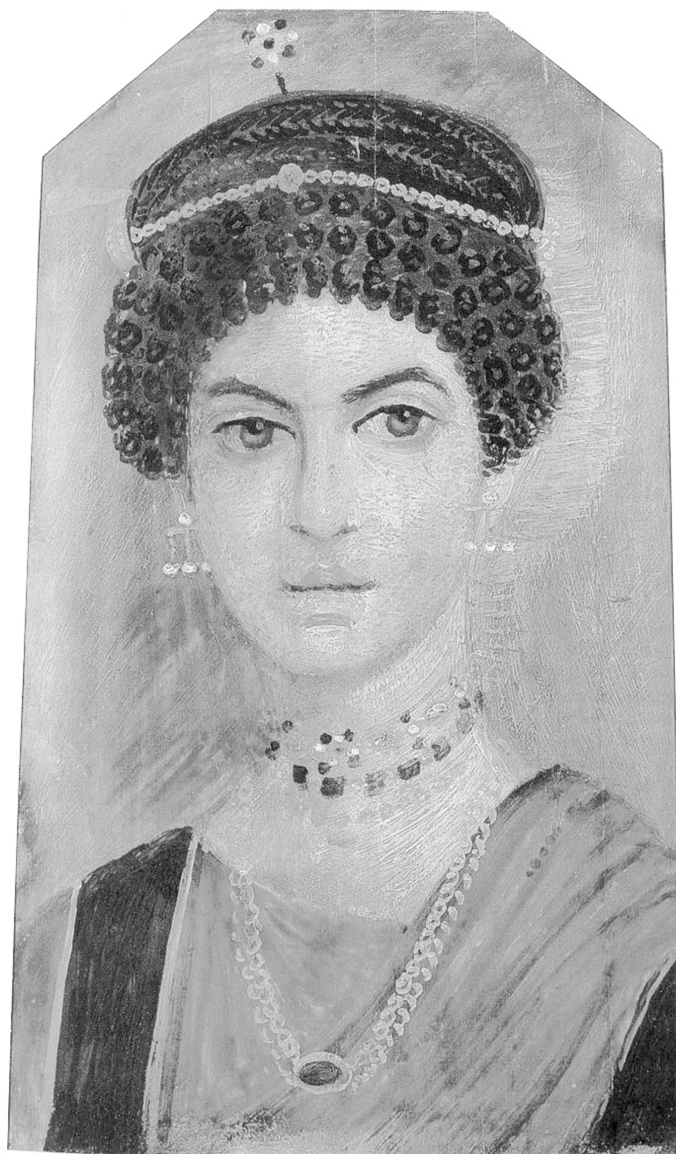
> 6^{vet} klas

> Anv :
> Bloavezh-skol :

ISTOR AN ARZOÙ

livouriezh hag arkitektouriezh

Henamzer – 9^{vet} kantved

Poltred ur plac'h yaouank,

Fayoum (Egipt), war-dro 100

[mareadoù ha luskadoù arzel : livouriezh hag arkitektouriezh]

EUS AN HENAMZER BETEK AN 9vet KANTVED

-1300 betek 400 : arz kelt

-1200 betek -146 : arz Gres
-1200 betek -800 : kantvedoù teñval
-800 betek -510 : prantad kozh-bras
-510 betek -323 : prantad klasel
-323 betek -146 : prantad hellenour

-600 betek -60 : arz etrusk

-753 betek 476 : arz Roma gozh
-753 betek -510 : arz Roma ar Rouaned
-510 betek 27 : arz Republik Roma
27 betek 476 : arz Impalaeriezh Roma

200-500 : arz kristen

300-900 : arz an divroidi

diwar 400 ha goude : arz viking

e-tro 460-1000 : arz rakroman
460-750 : arz merovingian
750-930 : arz karolingian
> skouer : *palenn moger Bayeux*

Arz Gres
Eufronios – Krater gant Herakles hag Antainos

Ar c'hrater ma weler Herakles hag Antainos

Dodenn : arz Gres, an Henamzer

Aozer : Eufronios (war-dro -535, war-dro -470), Aten.

Unan eus arzourien vrudetañ an mare-se. Sinañ a rae e oberennoù evel livour : *euphronios égraphsen* (Eufronios en deus livet) pe evel podour : *euphronios époiésien* (Eufronios en deus savet). Unan eus an arzourien a lakaas ar c'hraterioù da cheñch e voe, pa savas tresoù ruz-orañjez resis war podoù du.

Penn Herakles

Bro : Gres

Mare : war-dro -515

Oberenn : krater

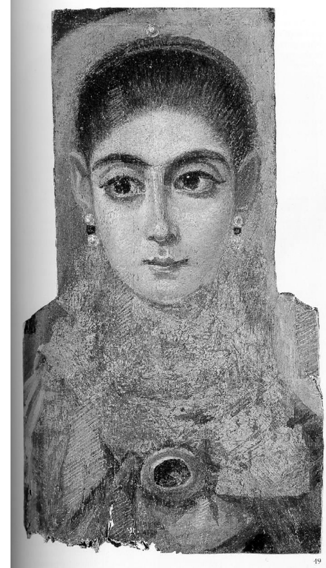
Teknik : poderezh ha livaj

Petra eo ur c'hrater?

Ur c'hrater (diwar ar verb gresian «meskañ») a oa ul lestr implijet en Hellaz kozh da veskañ gwin ha dour. Lakaet e veze ar c'hraterioù e-kreiz ur sal. Ledan a-walc'h e vezent, gant se ne veze ket diboan dougen anezho pa vezent leun.

Sinadur Eufronios

Arz Egipt ha Roma
Poltredoù Fayoum

An Europeanez

Dodenn : arz Egipt ha Roma

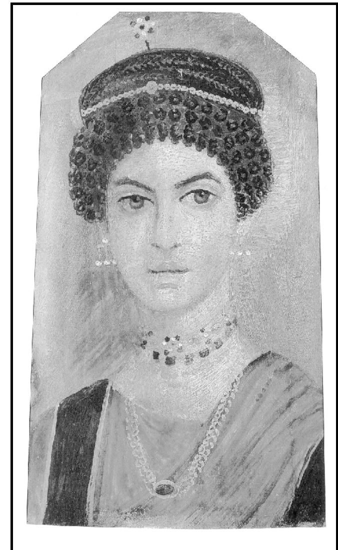
Aozer : ne ouezer ket. Etre ar 1[añ] hag ar 4re kantved eo bet savet an holl boltredoù. An Europeanez a vije bet savet etre 117 ha 138.

Bro : Egipt. Hiziv an deiz emañ war ziskouez e Mirdi al Louvre. Poltredoù all a zo er Rouantelezh-Unanet, Stadoù-Unanet hag en Alamagn.

Mare : 1[añ] kantved-4re kantved

Oberenn : livadur

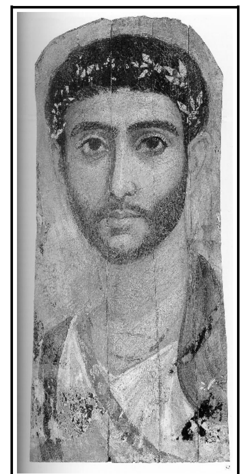
Teknik : livaj war goad

Poltredoù?

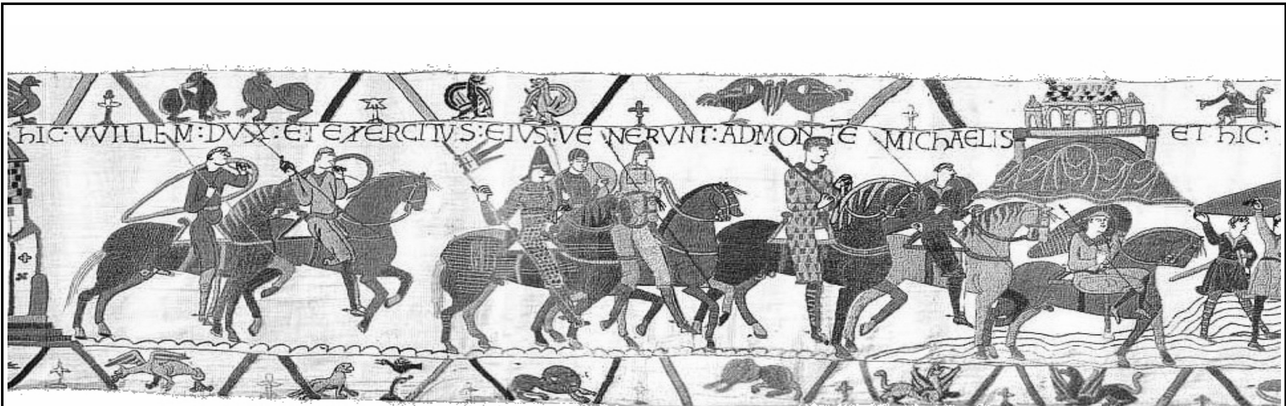
Er poltredoù-se e verzer ur meskaj etre arz hengounel Egipt (doueed evel Isis) ha hini Roma (doare da livañ, dilhad). Evel-se e ouezer penaos e veze gwisket an dud. Dre sellout ouzh o dilhad hag ouzh o bravigoù e c'haller deiziañ an oberennoù. Barroù-livañ koad eo a veze implijet, hag implijet koar da livaj. Livet e veze ar poltredoù e-keit ha ma oa bev an dud, ha goude-se e vezent lakaet war ar balzamedennoù pe war al laourioù.

En holl e voe kavet ouzhpenn 1000 poltred gant an arkeologour saoz William Matthew Flinders e 1888.

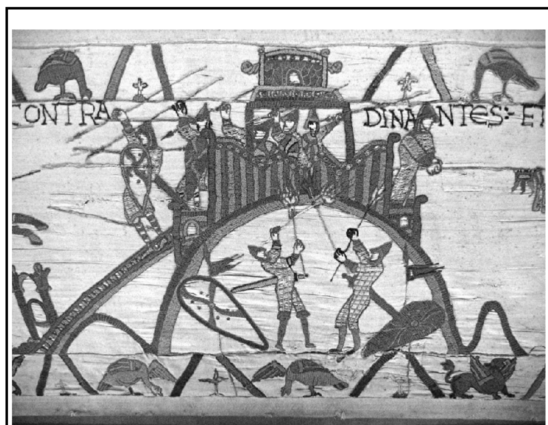
Arz rakroman
Pallenn-moger Bayeux

(diwar Wikipedia)

Gwilherm hag e arme o tostaat da Venez Sant Mikel

Pallenn-moger Bayeux, anavezet ivez gant an anv **Pallenn ar rouanez Matilda**, hag ivez **«Telle du Conquest»** (gwiad an aloubadeg), a zo e gwirionez ur pezh broderezh. War ar pallenn-se ez eus kontet darvoudoù a denn da aloubidigezh Bro-Saoz gant an Normaned renet gant o dug Gwilherm II e 1066, evel emgann Hastings da skouer. Un hanter eus ar skeudennoù a zo diwar-benn darvoudoù bet c'hoarvezet war an douar-bras a-raok koulskoude, hag en o zouez emañ kurioù an Normaned e Breizh da skouer.

Normaned oc'h argadiñ Kastell Lehon, e-kichen Dinan

Savet e vije bet ar pezh broderezh-se **etre 1066 ha 1082**. Soñjal a reer e voe urzhiet gant Odon de Bayeux, hag eñ hantervreur Gwilherm II. **Hervez ar vojenn e vije bet brodet gant ar rouanez Matilda, gwreg Gwilherm.** Hervez enklaskoù nevesañ an istorourien e vije bet **brodet e kreisteiz Bro-Saoz**, e Kent, Winchester pe Canterbury, nebeut amzer goude emgann Hastings.

Da sevel ar pallenn ez eus bet implijet **eizh liv naturel disheñvel da vrodañ war lin.** Rannet eo ar pallenn e meur a lodenn. **En holl ez eus dezhañ 70 metrad hirder hag 50 cm ledander. Met un tamm a vank.** Hervez an istorourien ez eo an tamm ma weler kurunadur Gwilherm da roue Bro-Saoz.

Daoust m'eo meulet Gwilherm II er skeudennoù, en deus pallenn-moger Bayeux un dalvoudegezh vras evit an istorourien da anavezout gwelloc’h ar vuhez e Normandi hag e Bro-Saoz en XI[vet] kantved : an dilhad, an armoù, ar c’hestell, al listri…

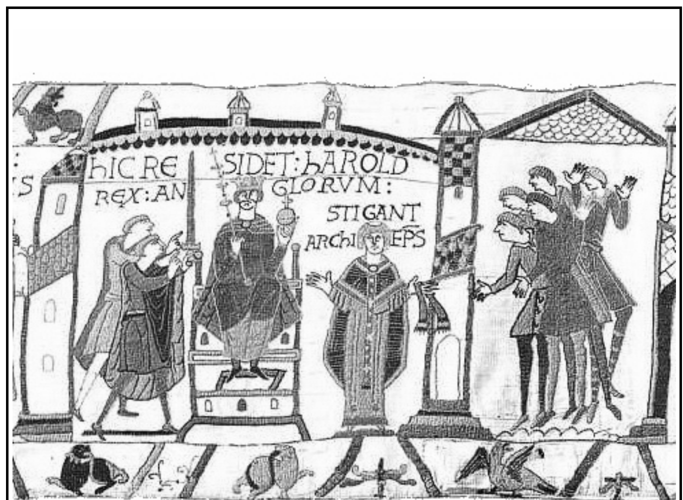
Warnañ e weler ivez steredenn-lostek Halley a oa bet gwelet en oabl en amzer-se, argad an Normaned a-enep Kastell Lehon e-kichen Dinan. Kement skeudenn a zo a zo displeget gant un destenn latin.

En holl e weler 626 den, 250 marc'h ha mulez, 37 savadur, 505 loen liesseurt ha 49 gwezenn.

Saozon ha Gallaoued oc'h en em gannañ

Betek dibenn an XVIIIvet kantved e veze miret ar pallenn-moger en iliz-veur Bayeux, hiziv an deiz e c'haller gwelout anezhañ en ur mirdi e Bayeux. **Abaoe 2007 emañ war roll Memor ar Bed savet gant UNESCO**.

Harald, roue ar Saozon

Arz kelt

Pezh da ginklañ dilhad, harem

Tro-vrec'h, aour, etre ar 5[vet] hag an 3de kantved kent JK

Tokarn, 4re kantved kent JK

Arz viking

Tro-c'houzoug gant morzhol Thor

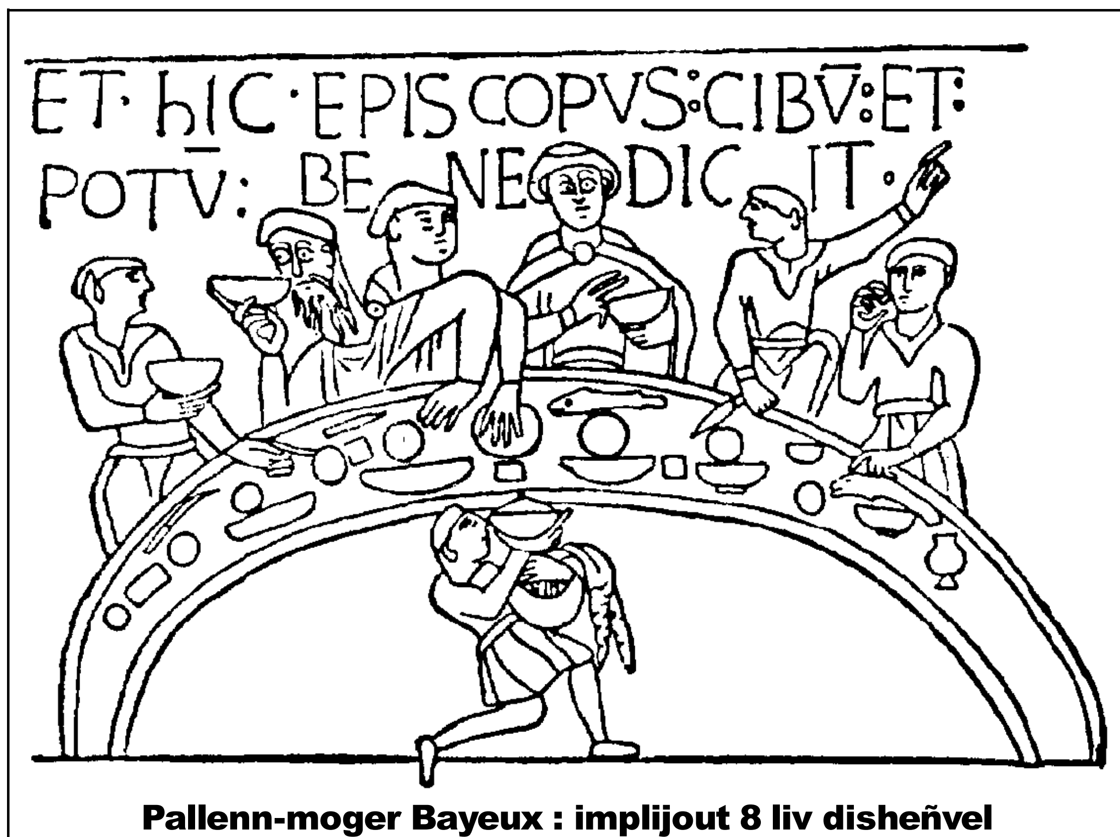

Iliz koad Hopperstad, Norge, war-dro 1100

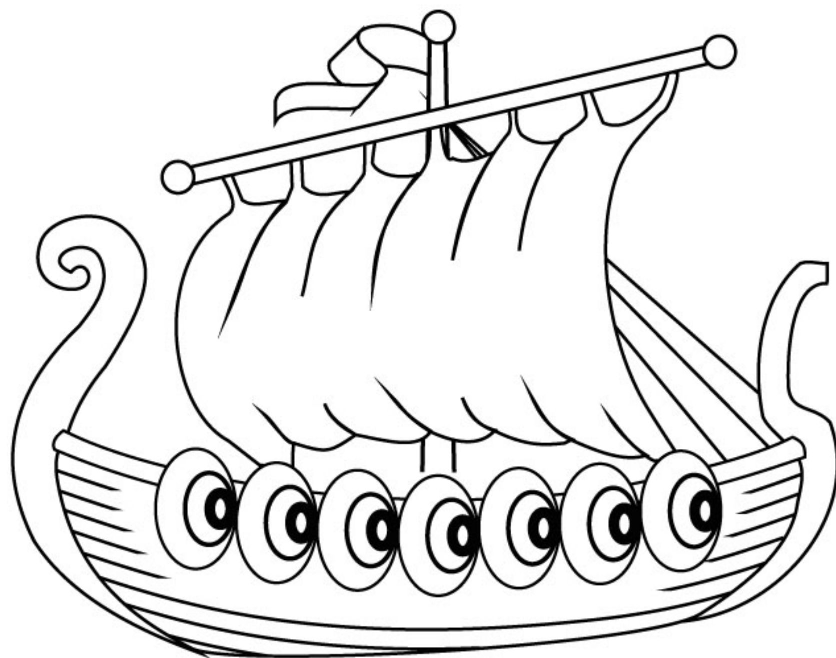

Maen kizellet : Odin taget gant Fenrir, 9[vet] kantved, Ledberg, Sveden

Da livañ

Pallenn-moger Bayeux : implijout 8 liv disheñvel

Drakkar viking